

Motion

1977/78:1938

av Ulla Tillander

med anledning av propositionen 1977/78:174 om finansiellt stöd till Svenska Varv AB, m. m.

Situationen för varvsnäringen är negativ i hela världen. Under en följd av år har den faktiska överkapaciteten tagit sig uttryck i en kraftig överproduktion av fartyg. Det står nu klart att en reducering av varvskapaciteten måste ske, något som redan påbörjats på sina håll, bl. a. i Japan där en halvering nyligen föreslagits.

De svenska storvarven med sin traditionella fartygsproduktion kommer att i hög grad påverkas av denna avveckling. Med hänsyn till den betydelse varven har genom att de ger så många sysselsättning direkt och indirekt och genom att vanligen tillsammans med underleverantörer vara en av de stora dominerande arbetsplatserna i sin region, är det av vikt att den omställning som nu ter sig nödvändig påbörjas snart, är långsiktig och framåtskridande.

Omställningen måste beakta att teknisk utrustning och tekniskt kunnande tillvaratas och att den alternativa verksamhet som kan komma i fråga fyller ett samhälleligt behov och motiverar och försvarar det samhällsekonomiska engagemang som måste till.

Det gäller med andra ord att inom landet – om så är möjligt – skapa en marknad som har behov av varvs- och stålindustrins varor och tjänster och detta inom ramen för en övergripande samhällelig satsning.

I propositionen 1977/78:174 påpekar statsrådet "att det är nödvändigt att staten medverkar till och påskyndar en diversifiering av verksamheten". Som exempel på alternativa produkter i utveckling nämns pråmbaserade petroke-miska fabriker. Vidare omtalas att Kockums f. n. marknadsför anläggningar för kondensering av naturgas, avsättning av havsvatten samt vindkraftverk för placering till lands eller till sjöss. Vidare offereras kompletta anläggningar för värme- och elgenerering till kommuner.

Slutligen uttalar industriministern följande: "Den svåra situationen för varvsindustrin understryker angelägenheten av att alla realistiska möjligheter att utveckla och följa alternativa produkter tas till vara."

Dessa ord uttrycker en viljeinriktning från samhällets sida som inger starka förhoppningar beträffande de vittsyftande projekt som Kockums varv framlagt och som inbegriper och förutsätter ett kraftigt samhälleligt engagemang.

Kockums gasprojekt har många fördelar. Det skulle ge meningsfull sysselsättning under lång tid för flertalet av de arbetare och tjänstemän som nu hotas av arbetslöshet.

En satsning på naturgasimport skulle vara ett utmärkt bidrag till Sveriges energiförsörjning; en energikälla som av någon obegriplig anledning i stort sett tappats bort i energikalkylerna, något som ter sig gåtfullt med tanke på att många länder sedan länge täcker en stor del av sitt energibehov med naturgas.

Ett terminalsystem för mottagning av naturgas via fartyg har många fördelar framför en leverans via mellanhänder från Västeuropa: LGN-fartygen kommer till användning; kontrakt med flera leverantörer kan skapas, något som minskar försörjningsberoendet; projektet kan realiseras med en huvudman.

Flera av objekten i distributionskedjan – från leverantörslandet till konsumenten i Sverige – kan naturligtvis fördelas på olika varvsenheter, t. ex. kondenseringsanläggningar, kraftvärmeverk, terminaler.

Med tanke på Kockums specialinriktning på hithörande frågor bör Kockums vara huvudentreprenör. Inget hindrar naturligtvis att Swedegas kopplas in som underleverantör e. d.

Det är emellertid väsentligt för projektet i sin helhet, som ett nytt och väsentligt led i Sveriges energiförsörjning, att det inte tillåts någon förse- ning.

Ännu ett starkt motiv för introducerandet av naturgas är grundat på miljöhänsyn. Naturgasen är ett rent bränsle med hög verkningsgrad och fullständig förbränning. Den har ingen eller låg svavelhalt, är ogiftig, har använts under lång tid i andra länder. De flesta tekniska problemen är klarlagda. Den har ett konkurrenskraftigt pris jämfört med kärnkraften. Det finns god tillgång på naturgas minst femtio år framåt i tiden. Statliga avtal kan garantera leveranssäkerhet. Sist men inte minst kan naturgasen ersätta olja och kärnkraft.

Att vårt land är på efterkälken och har ett avstånd att hämta in framgår också av det faktum att naturgasen svarar för ungefär 20 % av energiförsörjningen i världen och länge har använts i länder som USA, Holland, Frankrike, Västtyskland och Sovjet.

När man numera pekar på oljan som den stora boven i miljödebatten när det gäller försurning av sjöar och vattendrag, är det märkligt att naturgasen som har sådana påtagliga fördelar som ett rent bränsle ändå inte har framstått som ett mer aktuellt alternativ i energiplanerna.

Med hänsyn till ovanstående hemställs

att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande Kockums projekt angående utnyttjande av naturgas som energikälla.

Stockholm den 20 april 1978

ULLA TILLANDER (c)

